

МІНІСТЕРСТВО ВНУТРІШНІХ СПРАВ УКРАЇНИ
ДЕРЖАВНИЙ НАУКОВО-ДОСЛІДНИЙ
ЕКСПЕРТНО-КРИМІНАЛІСТИЧНИЙ ЦЕНТР
Вибухотехнічна лабораторія

ПРОЧИТАЙ
ТА ЗАПАМ'ЯТАЙ

м. Київ - 2015

ПОРЯДОК ДІЙ ПРИ ВИЯВЛЕННІ ВИБУХОНЕБЕЗПЕЧНОГО АБО ПІДОЗРІЛОГО ПРЕДМЕТА

У разі виявлення вибухонебезпечного або підозрілого предмета слід додержуватися наступної послідовності дій:

- Негайно припинити будь які зайві дії поруч з виявленим предметом, зупинити всі роботи, вимкнути обладнання та техніку.
- Звернути увагу оточуючих людей на небезпеку та ініціювати їх відведення на максимально безпечну відстань, але не менше ніж 100 м.

При цьому слід зберігати спокій та рівновагу, намагатися не провокувати паніку. У разі необхідності надати допомогу у залишенні небезпечної зони літнім людям, дітям та інвалідам.

- Терміново повідомити про знахідку представників правоохоронних органів та аварійні служби за телефонами 101, 102 та дати максимально-детальний опис виявленого предмету і ситуації що склалася.

Пам'ятайте, що дзвінки за номерами телефонів аварійних служб 101, 102, 103, 104 безкоштовні з будь яких телефонів та можливі навіть за відсутності коштів на рахунку.

- За можливості, позначити місце виявлення предмету за допомогою підручних засобів.
- До прибуття спеціальних служб вжити заходів для обмеження доступу людей до небезпечної зони. При цьому необхідно залучати представників комунальних служб, служб охорони установ та підприємств, які знаходяться поруч.
- Запам'ятати та, за можливості, зафіксувати обставини виявлення предмета, час виявлення, місце розташування, його зовнішній вигляд, характерні ознаки. Звернути увагу на осіб які можуть бути причетні до залишення виявленого предмету, запам'ятати їх прикмети. Для надійної фіксації важливої інформації доцільно застосовувати засоби фотографування за їх наявності.
- Обов'язково дочекатися в безпечному місці прибуття представників спеціальних вибухотехнічних або піротехнічних служб та особисто передати фахівцям наявну інформацію стосовно предмету.

УВАГА! КАТЕГОРИЧНО ЗАБОРОНЯЄТЬСЯ!

- Торкатися вибухонебезпечного або підозрілого предмета, зрушувати його з місця, проводити будь які маніпуляції з ним.
- Будь яким чином впливати на предмет, піддавати його механічному, термічному, акустичному, світловому або іншому впливу.
- Самостійно відкривати та перевіряти підозрілі сумки, коробки, валізи.
- Намагатись самостійно знешкоджувати вибухонебезпечний предмет.
- Використовувати поруч з предметом відкритий вогонь, палити, використовувати електронагрівальні прилади.
- Користуватися поруч з предметом засобами радіозв'язку, мобільними телефонами та іншими приладами що передають радіосигнали.

ЯК РОЗПІЗНАТИ ВИБУХОНЕБЕЗПЕЧНИЙ ПРЕДМЕТ

Існують чотири основні категорії вибухонебезпечних предметів, що несуть в собі потенціальну загрозу та великий ризик для життя і здоров'я пересічних громадян, що перебувають в зоні проведення бойових дій, а саме:

- військові бойові припаси що залишені, загублені на місцевості при переміщенні військових формувань;
- військові бойові припаси та їх залишки, які були приведені в дію, але за певних причин не вибухнули;
- інженерні бойові припаси (протитанкові, протипіхотні міни), встановлені на місцевості в бойове положення;
- саморобні вибухові пристрої виготовлені та встановлені в терористичних цілях.

Для надійного розпізнавання вибухонебезпечних предметів передивись та запам'ятай зовнішній вигляд та основні ознаки найпоширеніших з них.

Військові бойові припаси

Ручні гранати

Гранати до протипіхотних гранатометів

Реактивні гранати

Артилерійські снаряди

Снаряди реактивної артилерії

Мінометні міни

Інженерні бойові припаси

Підривачі, запали детонатори

Саморобні вибухові пристрої

Окремий та найнебезпечніший клас вибухонебезпечних предметів складають саморобні вибухові пристрої. В основу конструкцій таких пристроїв покладений принцип створення схеми, яка призводить до поразки цілей вибухом, який може керуватися самими різноманітними способами, кількість яких обмежується лише фантазією та навичками зловмисника.

Велика небезпека таких пристроїв у значній мірі обумовлена непередбаченістю принципу їх дії та різноманітний камуфляж, який значно ускладнює їх своєчасне виявлення.

Наступні характерні ознаки, вказують на можливу наявність вибухового пристрою та викликають необхідність максимального підвищення уваги:

- виявлення в громадських місцях, транспорті сумок, валіз, пакунків, коробок та інших предметів, які залишені без нагляду власників;
- наявність на виявленому предметі ознак стандартних бойових припасів, піротехнічних виробів, або їх частин;
- виявлення елементів тари, упакування, оболонок, обгортки, етикеток від зарядів вибухових речовин та засобів підризу промислового виготовлення з відповідним маркуванням;
- наявність на виявленому предметі частин та деталей, які не відповідають його прямому призначенню;
- наявність на виявленому предметі мобільного телефону, радіостанції, або інших пристроїв, здатних приймати радіосигнали;
- наявність на виявленому предметі електричних дротів, фрагментів електричних схем, антен, світлових індикаторів, ізоляційної стрічки, тощо, які не відповідають призначенню предмета, або функція яких незрозуміла;

- наявність дроту, нитки або мотузки яка відходить від виявленого предмета;
- виявлення предметів які не відповідають навколишній обстановці, або походження яких незрозуміло;
- підозрілі звуки які лунають від виявленого предмета (звук ходу механічного годинника, звук роботи вібраційного механізму або дзвінка телефону, інші періодичні звуки);
- наявність різкого запаху паливно-мастильних матеріалів, ацетону або інших хімічних речовин, що йде від виявленого предмета;
- незвичайно велика маса предмета, яка викликає підозру;
- наявність електричних дротів, мотузок на воротах, дверях, вікнах і інших конструкціях, що відкриваються;
- автотранспорт припаркований в підозрілих місцях, залишений на занадто довгий час, перенавантажений автотранспорт;
- місця локального ремонту дорожнього покриття та стін будівель, свіжопофарбовані, свіжоскопані місця, причину появи яких складно пояснити.

Пам'ятай: зовнішній вигляд саморобного вибухового пристрою, часто, приховує його справжнє призначення. У якості маскуванню для вибухових пристроїв використовуються такі звичайні побутові предмети як пакети, коробки, сумки, згортки, іграшки, предмети побуту та ін.

НЕБЕЗПЕЧНІ ДІЛЯНКИ МІСЦЕВОСТІ

Слід приділяти особливу увагу оточуючій обстановці та проявляти пильність знаходячись на завідомо небезпечних ділянках місцевості або поряд з ними.

До небезпечних зон слід відносити всі ділянки місцевості на яких за вашою думкою можуть знаходитись вибухонебезпечні предмети, або ділянки будь яким чином позначені як небезпечні, а саме:

- Місця, що були піддані артилерійським обстрілам, ракетним або авіабомбовим ударам.

- Місця проведення бойових зіткнень із застосуванням стрілецької зброї та техніки.
- Місця минулої або теперішньої дислокації збройних формувань незалежно від сторони конфлікту(блокпости, польові табори, укриття, фортифікаційні споруди, окопи, тощо).

- Мінні поля або зони, що їх нагадують.

- Стратегічно важливі об'єкти та ділянки ландшафту (крупні адміністративно-промислові та військові об'єкти, стратегічні висоти, мости, дамби, тощо).
- Інші ділянки місцевості будь яким чином позначені як небезпечні.

Для позначення вибухонебезпечної місцевості або предмету можуть бути використані як спеціальні позначки,

так і підручні предмети

Пам'ятай, що будь яка позначка що викликає сумніви повинна розглядатися як попередження про потенційну небезпеку.

ДІЇ ПРИ ОТРИМАННІ АНОНІМНОГО ПОВІДОМЛЕННЯ ПРО ЗАГРОЗУ ВИБУХУ

Одним з елементів розхитування соціального становища та підвищення психологічної напруженості населення є анонімні повідомлення про замінування об'єктів, функціонування яких важливе для нормального функціонування міста.

Отже, якщо Ви, як працівник підприємства, установи або організації отримаєте таке повідомлення, то доцільно дотримуватись наступних рекомендацій:

- у випадку отримання повідомлення про загрозу вибуху по телефону, необхідно вести перемовини спокійно та толерантно, намагатися затримати розмову якнайдовше, при цьому, за можливістю записати розмову за допомогою відповідних технічних засобів;
- під час розмови необхідно ретельно з'ясувати вимоги співрозмовника та домовитись про зв'язок щодо їх виконання;
- намагатися з'ясувати у особи, яка телефонує, кількість та типи вибухових пристроїв, їх зовнішній вигляд, час вибуху, місце розташування, та занотувати усю отриману інформацію;
- при розмові необхідно звернути увагу на:
  - стать, приблизний вік абонента;
  - інтонації та тон розмови (спокійний, погрожуючий, кумедний, попереджуючий, тощо);
  - звукове оточення розмови (наприклад, шум автотранспорту, залізничного потягу чи літаку, дерев, води, музики, розмов інших людей тощо);
  - дефекти та особливості мовлення (шепелявий, прононс, заїкання, акцент і т.і.).

- терміново повідомити про погрозу безпосередньому керівництву та чергову частину органу внутрішніх справ;
- ініціювати евакуацію людей з небезпечної зони, зберігаючи спокій та рівновагу, намагаючись не провокувати паніку;
- повідомити керівництво про необхідність подальшого надання представникам правоохоронних органів доступу до всіх без винятку приміщень будівлі.

В подальшому необхідно діяти виключно згідно вказівок компетентних фахівців, не розповсюджуючи самостійно інформацію цивільним особам та не створюючи паніки.

ПЕРША МЕДИЧНА ДОПОМОГА ПОСТРАЖДАЛИМ ВІД ВИБУХУ

У разі виникнення інциденту травмування людей в результаті вибуху першочерговою дією є сповіщення працівників швидкої медичної допомоги та правоохоронних органів про необхідність прибуття на місце події.

ЗА ВІДСУТНОСТІ ЗАГРОЗИ ПОВТОРНОГО ВИБУХУ необхідно надати першочергову медичну допомогу потерпілим до прибуття медичних працівників.

Основними причинами загибелі постраждалих від вибуху є больовий шок та велика крововтрата. Отже, насамперед необхідно зробити протишокові і обезбольюючі ін'єкції (за наявності), та зосередитись на зупинці кровотечі.

При венозній кровотечі – кров витікає рівномірним струменем, має темно – вишневий колір; при артеріальній кровотечі кров має яскраво – червоний колір, б'є сильним уривистим струменем.

Зупинка венозної кровотечі. На поверхню рани накласти стерильну пов'язку або чисту тканину (носовичок, рушник тощо) і сильно притиснути.

При кровотечі через поранення руки чи ноги слід підняти пошкоджену кінцівку, щоб зменшити прилив крові. Утримуючи підняте положення кінцівки, слід продовжувати натискати на рану.

Зупинка артеріальної кровотечі. негайно, накласти джгут чи щільну пов'язку, щоб попередити її раптове, неконтрольоване поновлення.

При сильних артеріальних кровотечах, джгута чи щільної пов'язки зазвичай недостатньо. Щоб попередити швидку крововтрату, слід натиснути на

точки притиснення артерій – плечову (на внутрішній поверхні плеча) і стегнову. Ці точки розміщено у місцях, де артерії проходять близько до шкірних покривів і їх можна притиснути до кістки.

Правила накладання джгута. Замість джгута, можна використовувати широкий ремінь, бинт, тканину, одяг, тощо. Неможна використовувати мотузки, дроти, вузькі ремені та ін. Джгут накладають вище рани і якомога ближче до неї (але не на суглоб). Під джгут слід підкласти хустку, платок, рушник чи будь-яку іншу тканину.

Джгут слід затягнути до моменту зупинки кровотечі з рани і зникнення пульсу нижче рани. Джгут надійно закріплюють та записують час його накладання (найкраще написати ці данні на шкірі потерпілого).

Джгут на кінцівці має залишатися не більше двох годин влітку і однієї години взимку. У холодну пору року перетягнуту кінцівку утеплюють.

УВАГА! Категорично забороняється накладати джгут закриваючи його одягом. Джгут необхідно зробити максимально помітним.

ДЛЯ НОТАТОК

A series of horizontal lines for writing, consisting of 20 evenly spaced lines across the page.

м. Київ - 2015